

Barcelona 6 d'octubre de 1922

L'Esquella de la Torratxa

Any XLV Número 2274 15 cèntims — Atrassats, 30

PERTENEC A LA BIBLIOTECA
DEL
ATENEO BARCELONÉS

TEATRE LÍRIC CATALÀ

En Víctor Balaguer.—Jo no les tinc totes, Serafí.
En Pitarra.—Em temo que'ns faran fer el ridícol.

GRANS MAGATZEMS
DAMIANS

Extens assortit

d'articles per a col·legial
a preus limitadíssims

10 per 100 de descompte
en Camiseria i Gèneres de punt

PROXIMAMENT EXPOSICIÓ DE LES ÚLTIMES NOVETATS EN
Abrics, vestits i sombreros
per a senyora i nena

OBJECTES PER A REGAL
MOBLES - FERRETERIA

Sastreria SERRA

Pla de la Boqueria, 8, Rambla.-Barcelona

TEMPORADA
d'hivern
1922

Exposició permanent de les últimes novetats
Trajos a mida des de 115 pessetes
Gabardines » » 90 »
Immens assortit en gèneres del País i anglesos

"SWAN"
SAFEETY
SIMPLE AUTOMATICAMENT

El meu bon «papà»
fa servir una pluma,
cinquè anys que la té
i encara li dura;
li vaig preguntar
de quina marca era,
—"SWAN"— em va dir,
que van de primera.

DESDE 22'50 Ptas.
EN LES PRINCIPALS PAPERERIES

MABIE, TODD & CO L^{TD}. - FAB^{RY} 133-135 OXFORD ST. LONDRES
AGENT G^{RA} HENRY M. REIS PROVENÇA 304 BARCELONA

SARNA

(RONYA)

ANTISARNIC MARTI

Unic que la cura SENSE BANY
Les seves imitacions són cares,
perilloses i de olor repugnant.

Es ven a totes les Farmàcies i
Parlament, 17 **BARCELONA**

Soler i Torra Germans
BANQUERS

Rambla d'Estudis n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1
Compra i venda de valors - Ordres de Borsa
Canvi de monedes
Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia
Facilitem OR per a pagaments a DUANES

NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

El retorn del feltre

Quan arribava la tardor, els nostres pares cercaven una retòrica planyívola, i aquests primers dies d'octubre, escoltaven tots els versos melangiosos i tots els sospirs lírics davant de les fulles mortes, de la mar avalotada i grisa, i dels camps amb capvespres moradencs i rojos. Tots, a la seva manera, repetien lo d'En Mistral:

*Deja la mer qui gronde et le ciel qui moutonne
Me disent qu'il est temps de rentrer mes olives.*

Nosaltres som més urbans i menys lírics i menys comedians. Perquè tot allò, l'alegria per la primavera i la tristesa tardoral, eren ficcions retòriques i acadèmiques. Ara, quan arriba la tardor, ens commou més la castanyera que les fulles seques, i pensem més amb els barrets de feltre que arriben que no pas amb la mar de tardor que udola. Sobre tot amb els barrets! Quan deixem el de palla i recobrem el de feltre ens sembla que tornem a ésser nosaltres mateixos, que ens tornem a trobar el cap, el que veiem en el mirall i el que tots coneixem, perquè el barret de palla era la igualtat, era el comunisme del barret, era la terra coberta per un sol barret, idèntic.

Se'ns dirà que els barrets tous també igualen als homes. Potser sí, però jo em puc fer un barret tou, adaptat a la meva cara i a la meva silueta, com quan erem joves ens feiem un cap. Puc triar entre els barrets alts i els baixos, entre els d'ales amples o estretes, entre el color negre, gris, vert o marró. Amb el de palla, no. «O aquest o cap», ens diuen els barreteres. I o havíem d'acceptar el barret de tothom, o llençar-nos al jipi-japa abominable. Ara, arribada la tardor, jo puc manar an el barreteraire i dir-li: «Vui un com aquest». I si respòn que no'n té, insistir: «Doncs faci'l».

—Vostès, els que tenen barret propi...—ens deia un dia una senyora. Aquesta era la paraula exacte: barret propi. El culte del jo, l'individualisme, podia

començar pel barret. Abans l'estil era l'home. Doncs ara és el barret. Les dones ho saben, com ho sabia la senyora amiga. Aquell que no se subjecta a les igualtats i que exhibeix un barret independent seu, exclusivament seu, és a dir, propi, té un caràcter, no és, no pot ésser semblant an el que's resigna an el barret de munició. Podrà ésser catòlic o incrèdul, socialista o burgès, nacionalista o unitari, però ell, serà ell. Ho porta en el barret propi.

Si retallessin un dit de les ales del nostre xamberg, tot seguit ens diríem que no erem els mateixos. Ens confondríem en la multitud, amagariem la psicologia, perdriem decoració. Seríem nosaltres, però un xic menys. Per això el conservem, fins com una protesta. En la nostra joventut eren molts els barrets propis, i per això molts, també, els tipus singulars i pintorescs. Ara, de barret propi, en tenen molt pocs, i tot s'assembla, la política, els versos, la pintura, el periodisme. El barret de munició, ha creat l'home de munició. O l'inrevés. Quan En «Xenius» deixi el seu capell melis, enfonsat fins a les orelles, o En Rusiñol, el seu feltre ample, sense barrets, ni esperits propis, ja tots serem iguals.

PARADOX

Malalties sospitoses

Hi han hagut uns casos de pesta bubònica. Molt pocs, immediatament aïllats. Aquesta vegada les autoritats han procedit amb una cívica diligència. Però fa uns vuit anys!...

Governava aquell bon senyor que's deia don Rafel Andrade. Bona i alegre persona. Un metge amic tingué la dissort de topar amb tres casos de pesta bubònica, en el carrer de Vila i Vilá, prop del moll. Era el doctor Trueta.

—Hi han tres casos de bubònica, i no s'ha pres cap mida. Solament, per a evitar el contagi, han posat un municipal a la porta.

—Amic Trueta—li diguerem,—és precís que faci la denúncia personalment al governador.

I el doctor Trueta, que té un alt esperit ciutadà, es decidí:

—Hi aniré ara mateix.

El va rebre l'Andrade. En Trueta, detallà el suc-
cès, el curs de la malaltia, les mides a pendre, però
el governador l'interrompé:

— Escolti, doctor, vostè ha vist els bubons?

— Sí, senyor.

— I no podria ésser que els hi haguessin costat als
pacients un parell de pessetes per cap!

El doctor Trueta, obrí uns ulls d'astorament i de
por, pensant que sota aquell governador el Llobregat
anava a ésser un Ganjes.

Barba famosa

A França hi ha una barba: la d'En Tristan Ber-
nard. A Barcelona n'hi ha una altra: la d'En Valentí
Camp. Era una barba una mica oblidada que ha
tornat a aconseguir la seva supremàcia després de
l'incident d'En Valentí i Camp, amb el President de
l'Audiència.

L'altre dia, anàvem amb un periodista madrileny,
topàrem amb En Valentí i al saludar-lo, ens preguntà
el periodista:

— Qui és aquest senyor?

— En Valentí Camp.

Se'l quedà mirant i exclamà:

— Quina magnífica barba per a anar a una pro-
cessó!

El atraco de ayer és ja una secció fixa en els nostres diaris.
I com que els atracadors no són mai agafats, sembla que per a
donar més amenitat al acte, aviat els diaris anunciaran: *El atraco*
de mañana. Potser hi haurà i tot cadires de preferència. Jo en do-
naria una al senyor Arlegui.

L'art nou

Un art nou, popular, barceloní triomfa en nostra
ciutat. Primer fou *La Marieta de l'ull viu*, després
Que és gran Barcelona!, ara és *La Monyos*. Demà,
que serà? *La dona que va de nit pel moll?*...

Coses que passen a Barcelona

Copiem textualment de *La Veu de Catalunya*.

«Un subjecte anomenat Joan Anguera Estivill es
deixà emmirallar per certa dona, la qual l'acompanyà
a una casa del carrer de Mina i quan fou allí, la dona
li digué que s'esperés una mica que anava a beure un
sidral, i impacient l'home en veure que no tornava,
es registrà les butxaques faltant-li 55 pessetes que
creu li va pendre la dona, sense que sabés on havia
anat.»

Jovenets incautes, no us deixeu *emmirallar*. Això
—i fins ara ho havíem ignorat— només és bo per a les
noies maques!

El Saló de la Moda

S'ha obert el Saló de la Moda. Ens diuen que és
una cosa bonica que mereix ésser visitada. Hi anirem.

EN BELMONTE ES TALLA LA «COLETA»

Els gossos.— Amaguem la cual

LA DESFETA GREGA

Els grecs abandonant Esmirna poc abans de l'entrada dels turcs a la ciutat

Hi trobarem, gairebé és segur, a manca una secció que nosaltres hi posaríem: la de la moda *demodé*. En aquesta secció no hi mancava la barretina que usava En Cambó quan era estudiant, el *pavo republicano* d'En Lerroux, *L'ànima és meva* d'En Guimerà, tota l'arquitectura d'En Gaudí, Sagrada Família i tot, la majoria d'obres de l'antic teatre líric català i gran part de les que s'estrenaran en la temporada que comença demà al «Tívoli».

Les Memòries del Kaiser

L'ex emperador d'Alemanya, publica les seves Memòries. Tot just ha començat i ja l'acusen de dir mentides. Però un germanòfil barceloní—que encara en queden—ha trobat el mot just: Què hi fa que digui mentides o veritats? No li donen per la publicació d'aquestes Memòries no sé quants milions de dolars? Doncs la qüestió és que fa un bon negoci i que vagin cantant els altres.

Es del més pur barcelonisme.

Dimecres era Sant Francesc. En Cambó li va encendre un ciri en acció de gràcies per haver sortit amb la pell sencera de l'atemptat de Sanlúcar. No obstant, sembla que En Cambó no és massa devot del sants i que més aviat creu en les mascotes. I si poden ésser de sang blava i castellanés, millor.

::: GLOSSARI :::

Des de Itàlia

ELS «CICERONES»

Així com en les ruïnes d'Espanya s'hi sol criar un llargandaix i una dotzena de sargantanes, en les ruïnes, monuments i museus d'aquesta Itàlia, s'hi crien *cicerones*.

Abans d'entrar a veure unes ruïnes, preparem-nos que allí els trobarem, que vos sitien, que vos empaiten, que vos volten, i que sia com sia, de bon grat o de mal grat, vos seguiran, explicant-vos la *relació* del monument, tant si en teniu com si no en teniu ganes.

El *cicerone* no es distingeix de la persona natural, només per la gorra que porta. Quasi sempre vesteix de fosc, perquè la pols es vegi millor; duu les sabates enllustrades, però ribetejades del fang de cinc o sis segles de ruïnes, el coll planxat de la part visible i una corbata de llustrina, però la gorra és inconfundible; és una gorra suada per dintre i lluenta per fora, però d'un lluent de xarol, d'un lluent de mirall negre, on s'hi reflexen totes les columnes dòriques,

jòniques i corinties, que aneu visitant mentre ell vos guia.

El *cicerone* vos parla en totes les llengües del planeta, menys la vostra, o la que sabeu. Si sou anglès, ell sap el grec, el francès, el portuguès i el xinès; si sou xinès, tot menys el xinès; si sou català, sap el rus, el polonès i el noruec, però sempre amb el mateix accent, que vé a ésser una llengua de clown, un *pisto manchego* o un bullit de barreja internacional, o la llengua que's parlarà el dia que no hi hagi fronteres; però això que sembla un defecte més aviat és un avantatge, perquè si per un etzar en trobeu algun que's faci entendre, poseu-vos cotó a les orelles, la pluja de llocs comuns, de suposicions i de fantasies que surten per aquelles boques no té aturador; vos tiren els segles com a pedrades; vos diuen els noms a ull, i allà va; i si n'hi ha algun que sia erudit (un Menéndez Pelayo o un Azorín de categoria inferior, però ben ferm i ben documentat), ja vos podeu seure en un capitell, perquè vos donarà una conferència que n'hi haurà per a llogar triclinis.

Si és un museu de pintura, vos faran veure aquell retrat que posant-se a dreta o a esquerra, sempre vos mira de fit a fit com si li deguessiu diners, o aquell prestatge pintat, on s'hi volia posar una oreneta, o aquella mosca damunt d'una taula que fa tan fàstic com si fos viva; si és a un edifici tancat, aquell eco que hi ha sempre a tots els edificis tancats, que ja els han fet els arquitectes per a donar vida an els *cicerones*, i si són ruïnes o monuments prepareu-vos a sentir les mides, perquè el *cicerone* sap d'història,

però lo que sap més és de mides: tal columna tant, tal obelisc tant, sembla que hagin sigut bombers que han pujat per tots els pisos.

I tot això sense callar mai. Ells vinga monologar, i qui no li agradi que no s'ho escolti. La xerrameca és automàtica, però no li feu cap pregunta, perquè el *cicerone* ho sap tot, fent excepció de lo que li pregunteu. Si li pregunteu queda tan moix que està un minut sense enraonar, lo que per a un *cicerone* és matar-lo.

Això sí, quan l'enteneu bé és en el moment de cobrar. Llavors és quan es fa entendre, per estranger que sigui l'estranger, i les tarifes que cobra venen a ésser segons les èpoques dels llocs que s'han visitat. Lo més car és el grec, després el romà, després el gòtic, i lo modern ho explica tan *acomodo*, que no val la pena de que ho expliqui. La descripció d'una estàtua grega val tant de coneixements que per molt que li doneu, es pot dir que hi perd diners; el romà ja és més lleugeret; no hi ha poble que no *romanegi*, que no tingui les sospites d'haver-ne trobat algunes runes, i el gòtic el coneixem tant que quasi li ténim franquesa; així és que un *cicerone*, que estigui ben *empapat* de la Grècia i del classicisme, tant podria fer de *cicerone*, com entrar de soci de número a l'«Institut d'Estudis Catalans», i qui diu catalans diu italians, i qui diu això diu raça llatina, o avis de la vella Grècia.

El *cicerone*, en fi, és l'entremig entre l'arrenca queixals i el savi; o el docte o l'arrenca ruïnes. Es la cigala dels monuments i la mosca dels museus; és l'ajuda i és el destorb.

ELS TEMPS TORNEN

La polèmica entre En Víctor Balaguer i l'Anton Feliu i Codina l'any 1868, amb motiu del Don Joan de Serrallonga, del primer

(Dibux d'En Maurici Vilomara, publicat pel setmanari *Lo Esquirol*)

En Balaguer.—La mia pensa, el veu valent,
Noble, arrogant, generós,
Guapo, galant, amorós,
Y axí ho porta un document.

En Feliu i Codina.—Donchs la mia el veu dolent,
Tuno, bergant, horrorós,
Lleig, desgrenyat, fastigós,
Y axí ho proba lo expedient.

Els millors de tots són els invàlids. Primer que no caminen, després perquè tan sols parlen la llengua d'allí on han nascut; després perquè han defensat la terra, i l'home que l'han ferit per la pàtria i després l'explica, és com tornar-la a servir, i tant d'amor es pot posar en defensar ses fronteres, com en explicar ses grandeses.

XARAU

La postal del Kaiser

(Segona part d'Història de Post Guerra)

Si n'hem rebut, llegidor, de cartes, postals i telegrames, demanant-nos lo que deia la famosa postal! Si les haguéssim contades i et diguéssim el número d'elles t'esgarrifaries, estigue'n segur. N'hem rebut de tots colors i de totes menes; portades per propis i de certificades. Escrites amb modos i d'aquella manera que no et pots negar a res, fins a la que'ns amenaçava amb fer-nos pagar cara la broma. I sobre tot n'hem rebuda una que és la més xocanta i interessant de totes. Figureu-vos que'ns tracta d'embustersos. Ens diu així: *Sr. Bolva. Allò que vostè ha publicat referent a una postal del Kaiser que titula Història de Post Guerra, no és una Història; amb prou feines arriba a conte, i si massa m'apura li diré que sembla el conte de les misses, és a dir, allò és un timo, perquè aquella postal no ha existit mai i si jo conegués a vostè li explicaria d'una altra manera.* Firmada: *Un germanòfil subscriptor d'«El Correo Catalan.»*

Aquesta si que'ns va treure de pollaguera. Tractar-nos així a nosaltres que sempre hem dit les coses al revés, és una cosa iníqua, i per això tot seguit vàrem posar-nos en campanya i a la recerca de la ja famosa postal. Vàrem comprar-nos una pipa i vàrem poguer omplir-la—cosa rara—amb tabac. Això del fumar amb pipa no sé on vàrem llegir que obre les idees. Per això si heu anat alguna volta al cine, hauréu vist que tots els policies hi fumen i nosaltres que anavem a realitzar tasca policiaca just era doncs que també hi fuméssim. Hi vàrem fumar, però al cap de poc s'ens va apagar, però ja tan hi feia perquè les idees ja estaven obertes i ja havíem trobat una pista més segura que cap de les que troba la nostra policia per a agafar als del tren.

De deducció en deducció vàrem deduir que si En Manel no havia trobat la postal era que l'havia perdut i si l'havia perdut per força tenia que haver sigut allí al Banc Alemany, i sense mandra, però amb molta son, vàrem anar-nos-en cap allí al Banc i amb un bitllet de cent marcs a la mà vàrem saludar al porter i li vàrem preguntar si per casualitat hauria trobat una postal així i així. Ens diu que sí, però que l'havia tirat al sac dels papers i que ahir, precisament ahir, els havia venut. Mireu si és pega! però vingal corrents! l'adreça del drapaire que vos els va comprar. Així que ens la va donar agafem una *bassinetta* d'aquestes que porten una moto al costat i cap a cà'l drapaire falta gent.

CONSELLS DEL PATRIARCA

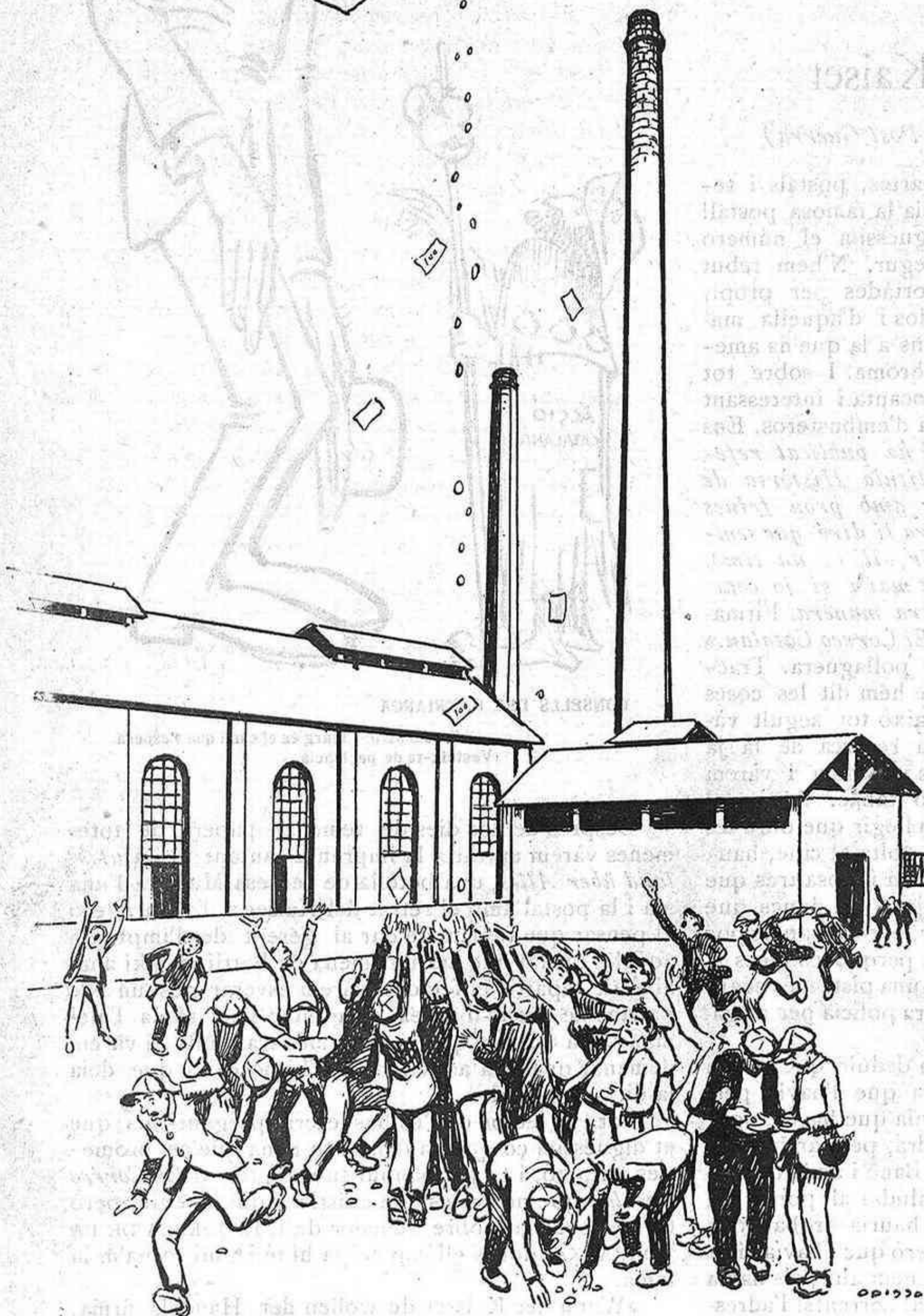
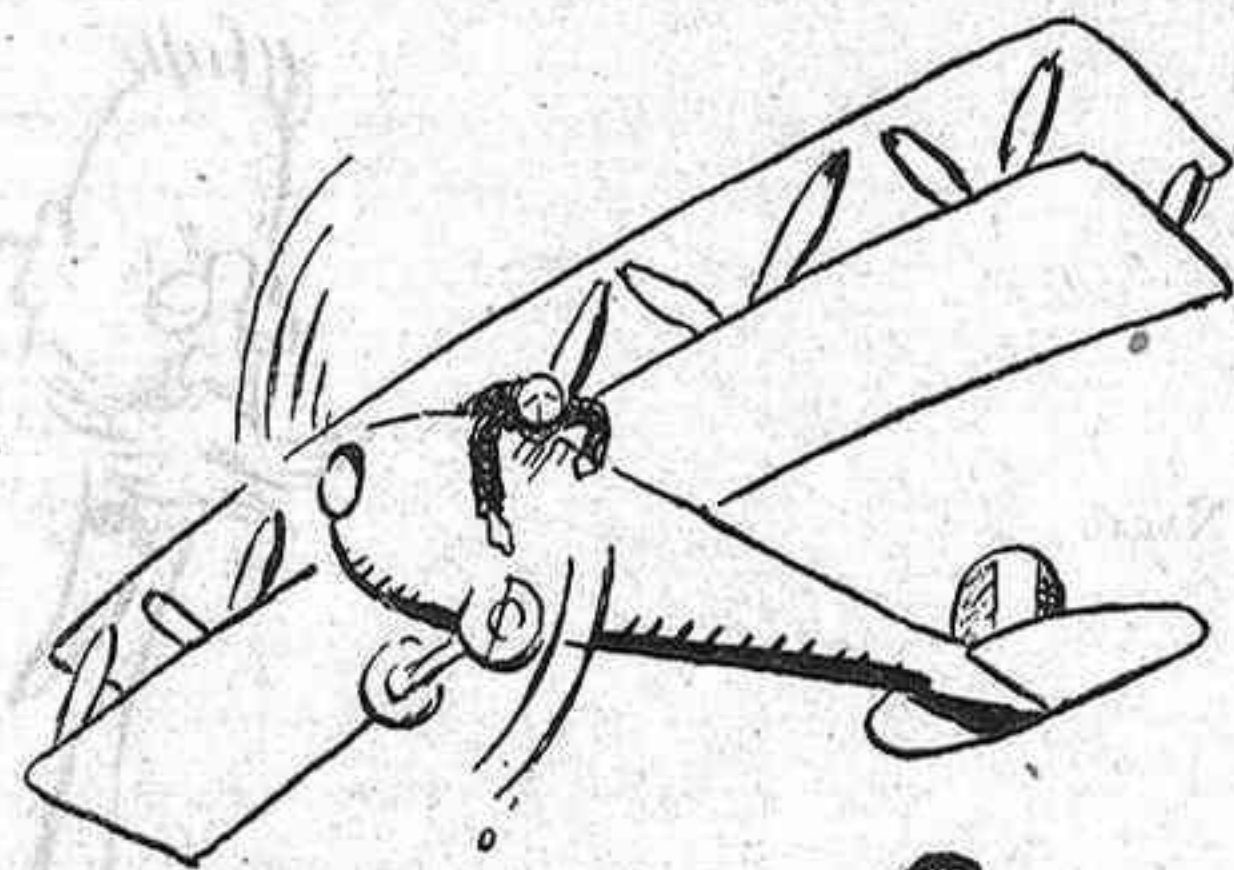
En Guimerà.— Llarg és el camí que t'espera.
Vesteix-te de paciència.

Després de dos dies de remenar papers de totes menes vàrem entrar a la impremta cantant el *Deutschland über Alles*, una botella de cervesa Munic a l'una mà i la postal amb el retrat del Kaiser a l'altra. Però al pensar que teníem de dar al gerent de l'impremta aquella postal que era una mena de Battling Siki amb això de repartir bofetades, vàrem esverar-nos un xic i abans de donar-li vàrem preguntar-li si sabia l'alemany. Va dir-nos que no, i ja més tranquils li vàrem demanar que sota aqueix article hi posés lo que deia la ditxosa postal.

I ara tu lector que'ns has escrit preguntant-nos que et diguéssim ço qu'ella deia, i tu nena que'ns prometies un petó, i tu germanòfil subscriptor d'*El Correo Catalan* que no creies que existís: Aquí la teniu, però tu no peguis al pobre venedor de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, doncs ell cap culpa hi té i a mi torna'm la fama.

«Wenn der Kaiser du wollen der Handels firma, gehen und bitten her, was wenn du zahlen nutzen gefahrlos was er dich geben sie dem preiss du zahlen di esser kann sein unterschift wegen ein...»

BOLVA

LA QÜESTIÓ DELS ATRACOS

Nou sistema per a pagar els setmanals

Pobre ocellet!

Sentat prop del seu llitet tremolant de pò i de fred an el meu fill me guaitava. En son rostre esgrogueït, dues roses li han eixit per la febre que'l minava.

Dolçament m'ha somrigut, i una llàgrima ha caigut de mos ulls negats en plor; i com gota de rosada, en sos llavis aturada s'hi ha quedat com en la flor.

—No ploris, pare!—em va dir comprenent el meu sofrir —càndidament amb condol.

—Que no plori la sòrt-teva, si ta vida que és la meva està a punt d'extendre el vol...

RAFAEL MASSIP

—Noi, és la banda.

—I el mal és que no saps a quina banda girar-te!

NOVEDADES

Continua el circ i dient això, s'entèn que continua l'èxit en *crescendo*.

Dimecres es celebrà el benefici d'En Rastelli, palesant-se una vegada més i de manera definitiva, les moltes simpaties que aquest prodigi ha obtingut

El programa, en el que hi figuraven les atraccions més importants ademés del novell baríton Antoni Filomeno, fou dels més escaients, obtinguent la total aprovació del respectable.

TÍVOLI

Que és gran Barcelona! ha seguit triomfant. Cal fer constar que bona part de l'èxit es deu an En Galcerán, que ha popularitzat a desdir el tipu de *Nandú*.

Dimecres, junt amb el comiat de la companyia Calvo, tingué lloc la funció a benefici d'En Galcerán.

Demés de la revista es representà *El pintor de miracles*, obra en la que el beneficiat hi fa una creació personal.

Molts aplaudiments, moltes felicitacions i, és clar, molt d'èxit. — Demà, si no hi ha res de nou, s'inaugurarà la temporada de teatre líric català.

L'obra, *Don Joan de Serrallonga* amb musica d'En Morera. Principals protagonistes: Sagi-Barba i Vendrell.

Celebrarem de tot cor que sigui un èxit.

GOYA

En Morano reaparegué el dissabte interpretant la comèdia de Sutro, *Las murallas de Jericó*.

Nostre públic que no li regateja la seva simpatia, hi acudí en gran nombre, rebent-lo carinyosament com sempre.

La companyia d'En Morano vé reforçada amb nous elements, que esperem tindre ocasió d'admirar.

POLIORAMA

An aquesta casa sols es coneix l'èxit. Programes senzills, però del tot selectes, fan que'l públic l'afavoreixi constantment.

Les últimes obres posades en escena han sigut, *La loca aventura*, *Melchor*, *Gaspar y Baltasar* i *Lo pasado o concludido o guardado*, d'En Linares Rivas, confirmant-se de totes elles l'acceptació que han tingut sempre.

ESPAÑOL

Dijous va fer vuit dies que s'estrenà, en ocasió d'inaugurar la temporada, el vodevil en tres actes *La Rectoria*, traducció deguda an En Lluís Caqdevila.

En Capdevila, amb la traça que'l distingeix, ha reconstruït, aquest és el mot, tres actes que, si de per sí ja eren còmics, després d'haver passat per les mans del jove autor ho són molt més. Potser pequen d'un xic d'enfarfegament. Això ho disculpa la sana intenció d'En Capdevila de fer-nos riure, cosa que aconseguí abastament.

Els de la casa, assenyalant a la Casals, En Santpere, l'Arteaga, En Tormo i l'Alfonso, posaren tota la seva voluntat en la interpretació, aconseguint que aquesta resultés del tot ajustada.

S'han reanuat les representacions de *La Marieta*, i no cal dir-ho.. l'èxit.

CÓMICO

Dissabte les forces que comanen En Rojas i la Caparó, posaren en escena la famosa obra *La amordazada*, que fou admirablement interpretada, siguent els molts aplaudiments que obtingueren justament guanyats.

La presentació, molt acurada.

Per a demà *La mujer amante*, obra en la que l'empresa hi té moltes esperances.

Celebrarem que no surtin fallides.

ROMEA

— Diumenge passat funció de comiat de l'eminent transformista Frégoli.

El programa estigué compost per les més grans creacions del inimitable artista, veient-se correspost dignament pel públic que omplí la sala, prodigant-li aplaudiments a desdir.

— Per a dimecres que vé, inauguració de la temporada de teatre català.

Les obres anunciades per a debut, són *Palmes i llorens* d'En Creuet i *Per tu ploro, Merceneta*, del nostre volgut amic En Josep Burgas.

D'una i altra en parlarem en son degut temps.

BOSQUE

La companyia de l'Alexandre Nolla, en la que hi figura l'actriu Marta Cazorla, interpretà la famosa obra dramàtica, *Las dos golfas*. Intèrprets i obra foren molt ben rebuts.

COMEDIA

El dissabte tingué lloc la inauguració de la temporada d'hivern, posant en escena la gran obra d'En Balaguer, *Don Joan de Serralonga*.

Degut a les circumstàncies que rodegen an aquesta magnífica producció, el teatre es vegé concurríssim en les tres representacions que se'n donaren.

En la interpretació, que cal fer constar que fou molt encertada, es distingiren en primer lloc, Na Maria Callejas, que visqué en un tot a la *Dona Joana*, i En Fornaguera que, molt estudiós, sapigué encaixar admirablement al *Don Joan*, donant-li un relleu digne de tota ponderació.

No menys encertat estigué en el *Fadrí de Sau* l'Adrià, paper que s'adapta perfectament a les seves condicions, i així també, En Trull, En Nolla i els demés.

La direcció encertada, igual que la presentació.

POMPEYA

Es representà, diumenge passat, *Flor de un dia*. Es prou sapi-

AMO I CRIAT

—Deixa-me-les ben lluentes i no et queixaràs de mí. Ja saps que tinc la paella pel mànec.

gut l'èxit d'aquesta obra, èxit que's palesà una vegada més, ajudant-hi molt l'acurada interpretació que tingué.

TEATRE ESCOLA

Ens comuniquen que an aquest coquetó i còmode teatre s'organitzen, per als dissabtes al vespre, una tanda de representacions teatrals verament escollida.

Es representarà lo millor del nostre teatre nacional i de l'estranger i demés, es donaran a conèixer les noves produccions que an els organitzadors han sigut entregades.

Cal sols dir que'l capdavanter d'aquestes vetllades teatrals és En Pere Gener, que tan merescudament té acreditada la seva cura i exquisit gust en afers d'aquesta mena.

MUSIQUERIES

La important entitat musical «Associació Intima de Concerts», prepara per als dies 15 i 29 d'aquest mes, a la tarda, dos importants concerts.

El primer d'ells anirà a càrrec de l'orquestra de l'Associació, executant-se obres de Bach, Schubert, Rimsky-Korsakow, Fauré i Barberá, i el segon a càrrec de la violoncelista Judith Bokor, acompanyada pel pianista Alexandre Vilalta.

ELS DEPORTS

FUTBOL

F. C. Wacker-C. D. Europa

Els nois de l'«Europa» han lluitat amb el «Wacker», equip alemany de força empenta; però per lo vist els davanters «europeus» són uns «furibundos» francòfils i no volgueren, en el primer partit, guanyar per no acostar-se a la porta d'En Berstein.

El segon partit la cosa va canviar d'aspecte i els «europeus» varen guanyar per dos «goals» a un. El públic va protestar, però En Camorera, que té més bona vista que'l Tibidabo, el va donar per vàlid. El diumenge En Pellicer va estar més segur i això va donar motiu per a que l'Alegre i En Cros cerquessin les pessigolles als ex kaiserians. En Bordoy es veu que s'estima molt la pilota puix s'hi va quedar abraçat amb tal fruïció que malgrat entrar-li tres alemanys no varen poguer fer-li deixar anar.

Amb motiu de les reformes que han fet en el camp de l'«Europa» ja sembla una altra cosa. Ara s'està bé, fins diuen que hi posaran «perreras». Ja sabem qui hi anirà...

En Bordoy va estar molt bé; En Serra i Vidal molt xut, però tindran que fer punteries... En Cros, l'Alegre i En Julià varen fer trotar molt als dispesers.

A Madrid.—Racing-Barcelona

Els campions d'Espanya varen anar a Madrid per a jugar contra el «Racing» i un servidor, que sent una debilitat per a anar a veure la senyora Cibeles, el «Palacio de las Comunicaciones» i els micos.. del Parc, va agafar els trastets i cap a la «villa del oso y del madroño».

El primer dia els catalans varen guanyar per cinc «goals» a dos amb molta facilitat. En Gracia en va fer quatre (per mi que va fer una prometensa a la Pilarica) i un En Cella.

El diumenge varen jugar el segon partit i els madrilenys

Els atemptats que no són socials

Les envegetes

En vista de l'èxit ressonant que ha tingut l'atemptat contra el senyor Cambó, ens diuen de Tarrassa que s'estan activant els darrers detallets del que la U. M. N. prepara al senyor Sala, el qual es celebrarà en qualque indret, no fixat encara, de la província de Múrcia a base de coets granífugs, dintre de pocs dies.

A tal objecte el senyor Sala, acompanyat del marqués d'Olérdola, sortirà un d'aquests dies, despistant una mica, cap a Banyoles, on els esperarà l'auto particular del darrer, cedit galantment amb el desinteressat propòsit de sotmetre'l a una hàbil trencadissa del parabrises i del reflector lateral.

Malgrat les garanties de seguretat personal que els organitzadors d'aquesta aventura preconitzen, el Comte de Santa Maria de Pomés, ha tingut certs escrúpols que l'han obligat a declinar l'honor d'acompanyar les víctimes d'aquesta patriòtica empresa, emperò s'ha compromés baix paraula de Comte a trameure el més matiner telegrama de protesta i a gestionar prop del ministre de Governació un comentari adequat.

X.

GENT QUE FA RIURE

L'actor Ortas, astre de primera del cel de la rialla

varen sortir amb moltes ínfulas, però els nostres que són uns «tíos» amb això de la pilota, els varen aclaparar amb set «goals» més caios que els soterranis del Banc d'Espanya.

L'Uriach va estar jugant al flendit; En Surroca saludant a les seves amistats i En Conrado fent entrar «paisanos». En Torralba fent de capità de... catalans; En Cella com si portés un volant i En Samitier li van deixar el nas extraplà; En Piera va «driblar» fins a les pedretes, En Cella, bé; En Gracia fent de repartidora i En Mallorquí cercant amb qui podria parlar amb la llengua d'En Voltaire. En Sagi-Barba va fer tornar boig al pobre Buylla.

El gros Ruete suant, xiulant i fent xistus amb el públic.

BOXA

Des del dia 15 d'aquest mes, tots els diumenges tindran lloc, en el teatre Novetats, unes matinals de boxa que són esperades amb gran entusiasme, puix es compta amb la cooperació dels millors boxadors. Ja en parlarem amb més calma.

—També a l'Iris es celebraran, cada dijous, unes espeterrants vetllades que seran lo més interessants possible ja que els amics Taxonera i Tusell saben on tenen la mà dreta i esquerra amb aquests assumptes de la clatellada i dels k. o.

NOLUS

XERRAMEQUES ARTISTIQUES

PREPARATIUS

Així que pica la fresca els artistes van tornant amb el cap ple de cabòries i amb el fato sota el braç; l'un porta quaranta teles l'altre tot un devassall d'apunts; l'altre una maleta d'aquelles grosses que hi ha amb més notes de color que no notes musicals va posar l'insigne Wagner al seu famós *Parsifal*. Mentrestant a «Cà'n Parés» comencen a netejar el saló d'exposicions al bell temps que el mateix fan, a «Cà'l Homs», al «Camarín» i a tots els demés locals; «Galeries Laietanes» i «Galeries Dalmau»; «Pinacoteca», «Basílica» i el salonet de descans del bonic «Teatre Goya»; el «Palau de Belles Arts» i altres llocs que no recordo en aquest precís instant. Fins als magatzems de «El Siglo» es treballa fa temps ja

LA TORNADA D'EN CAMBO

—No se li troba ni un perdigó!
—Es clar, com que eren *sevillanos*.

millorant els salonets
a exposicions dedicats
de pintures i escultures,
pels quals fins hi ha nomenat
un director; l'amic Ciervo,
que s'hi vol tirar de cap
per a fer la pols als altres
i mostrar-nos lo que val.
—Això marxa de primera!—
els *amateurs* pensaran;
no s'ho creguin pas, per ara,
perquè s'és atravesat
un obstacle insuperable
que no pot saltar-se pas.
—Un obstacle?—si; els artistes
venen tan entusiasmats
amb la collita estiuenca,
i tan convençuts estan
de que és bona i és vendible
que no pensen començar
l'exposició de ses obres
fins als voltants de Nadal,
que és quan hi ha més compradors
en nostra bella ciutat.
Ningú vol el mes d'Octubre;
cap d'ells pensa començar
abans de que les castanyes
i els bolets tan estimats
vagin a dojo... Presagis?
qui sap, llegidors, qui sap!
perquè ja us dic que els artistes

són difícils de tractar.
En resum; que a punt de solfa
ja tots els salons estan
i només falta qui posi
el seu cascabell al gat;
qui vulgui fer el debut,
qui pensi trencar el glaç,
qui es brindi a obrir la marxa...
el que és per la meva part,
el primer que rompi el foc
ja té el bombo assegurat.

C. ARBÓ

Un ciutadà ha presentat una denúncia contra els agents executius de l'Administració municipal que demés d'exigir-li indugudament una quantitat, li feien amenaces per en cas de no pagar-la.

De coses així, en sabem a l'alçada d'un campanar. Les mestresses de casa, quan veuen un agent municipal, ja tremolen. De les que corren per Barcelona, creieu que aquesta no és la més agradable de les *quadrilles*.

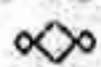

EN ROURE I EL SEU DISTRICTE

—Serveix net i amb brillo aquest xicot.

A l'Universitat s'ha celebrat solemnement, com tots els anys —una solemnitat una mica suada— l'obertura del curs acadèmic. Don Magí Fàbregas i Cortés ha dit en el discurs inaugural que aquí a Espanya la justícia civil és *lenta, cara i insegura*.

El senyor Fàbregas ha estat suau. I *bruta* ategirem nosaltres.

Ve't aquí que quan un dependent s'emporta unes pessetes del calaix de l'amo i desapareix, els diaris li diuen *dependiente aprovechado*.

Ara, reflexionant, he comprès perquè a un poeta que ha guanyat molts premis en metàlic en els Jocs Florals, se li diu el *aprovechado poeta*. Fins ara no m'ho havia explicat mai.

Al teatre Apolo s'ha estrenat *La Gata Maula*. No és d'En Montero encara que el títol ho sembli. En Montero està massa preocupat per a pensar en gats maules. No fa més que rumiar: Com podria empescar-me un altre *Don Joan de Serrallonga*? I per la temporada vinent ja pensa amb arreglar el d'En Pujols.

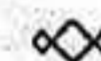

El gran Rastelli s'en va. Qui el substituirà? Algú ha dit que En Pich i Pon. Abans potser sí, més ara, d'ençà que ha posat tant de greix, ha perdut agilitat i quan vol fer malabarismes, rara és la vegada que no trenqui alguna cosa.

Aquests dies han fet festes a la Barceloneta i n'han fet a Sarrià. Els dos extrems de Barcelona han estat de lluminàries i ballaruga fins a la matinada. Ja és veritat que els extrems se toquen. A Sarrià s'ha sardanejat molt, perquè els capellans, que manen en aquella barriada, són enemics del *agarrao*. Això no vol dir que no s'hagin repartit uns impresos dient: *Visca Sarrià lliure!*

Un sarauista trempat anava exclamant: Mentre ens manin els capellans no demanem llibertat.

A Barcelona ja tenim de tot: Atracos a diari, metropolità en construcció, autobusos i ara un desfalc d'una pila de milions, que

vé a ésser un atraco fet per una gent una mica més distingida. I aquesta vegada, per fer les coses bé, en l'afer del desfalc han sigut sospesos d'empleu i sou alts-empleats de la Companyia del Nord.

No; no s'ha fet encara prou bé. Si haguessin sigut gent de brusa els detentors de quantitats, la notícia començaria dient: *Han ingressat a la Model*, etc. Ara només hi ha suspensió d'empleu i sou. Encara hi ha classes!

Epigrames

-- Fent el burro, el pobre Jan,
ha perdut lo que tenia.
— Que fa doncs ara, Badia?
— Fent el burro va tirant.

Diu donant-se to el molt bleada
que té els peus nets sempre En Breda.
I potser té raó, Agnès,
perquè cada dos per tres
fica els peus a la galleda.

Amb son innocent parlar
deia la nena Cicar
a s'amigueta Corine:
— Saps perquè em plau anà al Cine?
perquè s'hi apren d'estimar.

Sentint per ella passió
dius que an el borni del Trull
li ha caigut al ull la Sió?
Només li faltava això
per no veure-hi de cap ull,

V. TARRIDA

GASTROL
★ MIRET ★

Muy eficaz contra las enfermedades del ESTÓMAGO e INTESTINOS
DE VENTA EN TODAS PARTES

Bicicletas
PRECIOS-INVEROSIMILES

ARAGON 229
BARCELONA.

Pronto aparecerá el popular libro

El Año en la Mano

Almanaque-enciclopedia de la vida práctica para 1923

AVISO.—Los señores corresponsales que no tengan formulado el pedido que lo formulen sin pérdida de correo si quieren recibir el libro así aparezca, pues los pedidos serán servidos por riguroso turno

Teatre líric català

La alegría que passa

Per SANTIAGO RUSIÑOL

PREU:

Pessetes 1

COLECCION DIAMANTE

TOMOS PUBLICADOS:

1. de Campoamor. Doloras, 1. ^a serie.	85. José Estremera. Fábulas.	64. Alfonso Karr. Buscar tres pies al gato.	100. Novelas picarescas. Lazarillo de Tormes y Rinconete y Cortadillo.
2. — Doloras, 2. ^a serie.	86. E. Pardo Bazán. Novelas cortas.	65. Francisco Pi y Suñer. El Cid Campeador.	101. J. León Pagano. La balada de los sueños.
3. — Humoradas y cantares.	87. E. Fernández Vaamonde. Cuentos amorosos.	66. Vital Aza. Pamplinas.	102. A. Guerra. Polvo del camino.
4. — Pequeños poemas, 1. ^a serie	88. E. Pardo Bazán. Hombres y mujeres de antaño.	67. A. Peña y Goffi. Rio revuelto.	103. Camilo Castello Branco. Maria Moisés.
5. — Pequeños poemas, 2. ^a serie	89. J. de Burgos. Cuentos, cantares y chascarrillos.	68. E. Gómez Garrillo. Tristes idilios	104. Graça Deledda. Cuentos de la Cerdeña.
6. — Pequeños poemas, 3. ^a serie	90. E. Pardo Bazán. Vida contemporánea.	69. Nicolás Estévez. Calandracas.	105. Antología taurina
7. — Colón, poema.	91. Jacinto Laballa. Novelas intimas.	70. V. Blasco Ibáñez. A la sombra de la higuera.	105. Manuel Carretero. La espuma de Venus.
8. — Drama Unive sal, poema, primer tomo.	92. — — — — —	71. A. Dumas, hijo. La Dama de las Camelias.	107. Federico Rahola. Los ingleses vistos por un latino.
9. — Drama Universal, poema, segundotomo.	93. — — — — —	72. J. M. Bartrina. Versos y prosa.	108. Eça de Queiroz. La nodriza.
10. — El Licenciado Torralba.	94. — — — — —	73. F. Barado. En la brecha.	109. A. de Chamisso. Pedro Schlemihl ó el hombre que ha perdido su sombra.
11. — Poesías y Fábulas, 1. ^a serie	95. — — — — —	74. Luis Taboada. Notas alegres.	110. M. Sarmento. Asi.
12. — Poesías y Fábulas, 2. ^a serie	96. — — — — —	75. Xavier de Montepin. La señorita Tormenta.	111. Felipe Trigo. A todo honor.
13. E. Pérez Escribá. Fortuna.	97. — — — — —	76. A. Zozaya. De carne y hueso.	112. Manuel Ugarte. Los estudiantes de Paris.
14. A. Lasso de la Vega. Rayos de luz	98. — — — — —	77. X. de Montepin. Muerto de amor	113. Fray Luis de León. La perfecta casada.
15. F. Urrecha. Siguiendo al muerto	99. — — — — —	78. Conde León Tolstói. Venid á mí...	114. Jorge Manrique. Poesías.
16. A. Pérez Nieva. Los humildes.	100. — — — — —	79. A. Calderón. A punta de pluma.	115. El Abate Prévost. Manón Lescaut.
17. S. Rueda. El gusano de luz.	101. — — — — —	80. Enrique Murger. Elena.	116. J. Givanel Mas. Prosa epistolar
18. S. Delgado. Lluvia menuda.	102. — — — — —	81. Luis Taboada. Siga la broma.	117. J. Givanel Mas. Devocionario poético.
19. O. Frontaura. Gente de Madrid.	103. — — — — —	82. L. G. de Giner. La Samaritana.	118. Miguel A. Ródenas. De las majadas al Otero.
20. Miguel Melgosa. Un viaje á los infiernos.	104. — — — — —	83. Cyrano de Bergerac. Viaje á la luna.	119. E. Marquina. Juglarías.
21. A. Sánchez Pérez. Botones de muestra.	105. — — — — —	84. E. Antonio Flores. [Huérifana]	120. Gabriel Miró. Los amigos, los amantes y la muerte.
22. J. M. Mathou. [Rataplán]	106. — — — — —	85. Ivan Tourgueneff. Hamlet y Don Quijote.	121. S. Rusiñol. Hojas de la vida.
23. T. Guerrero. Gritos del alma.	107. — — — — —	86. A. Pestana (Cafel). Cuentos.	122. F. de Lamartine. Rafael.
24. Tomás Luceño. Romances y otros excesos.	108. — — — — —	87. Angel Guerra. Al sol.	123. A. Karr. El perro de Sir John
25. L. Ruiz Contreras. Palabras y plumas.	109. — — — — —	88. T. Dostolewsky. Alma infantil.	124. E. Zamaola. Rick.
26. R. Sepúlveda. Sol y Sombra.	110. — — — — —	89. E. de Amlols. Aire y Lux.	125. A. de Lamartine. Graziella.
27. J. López Silva. Migajas.	111. — — — — —	90. L. Garofa de Giner. Valentina.	
28. F. Pi y Margall. Trabajos sueltos	112. — — — — —	91. E. de Amlols. Manchas de color.	
29. E. P. Bazán. Arco iris, cuentos.	113. — — — — —	92. Voltaire. Zadig y Micromegas.	
30. E. Rodríguez Solís. La mujer, el hombre y el amor.	114. — — — — —	93. M. Ugarte. Mujeres de Paris.	
31. M. Matos (Corzuelo). [Aleluyas finas]	115. — — — — —	94. Obras menores de Cervantes.	
32. E. Pardo Bazán. Por la España pintoresca (viajes).	116. — — — — —	95. Obras menores de Cervantes.	
33. — — — — —	117. — — — — —	96. J. Pérez Zúñiga. Chapuceras.	
34. — — — — —	118. — — — — —	97. Voltaire. Cándido.	
		98. Goethe. Las amarguras del joven Werther.	
		99. J. Benavente. Teatro rápido.	

Precio de cada tomo: Pesetas 0'60

NOTA.—Los tomos 2-4-15-20-30-38-40-51-66 y 81, están agotados y en reimpresión.

En preparació: **ALMANAC de L'Esquella de la Torratxa**

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

EL VERGER DE LES GALANIES

—Té més aire que un ventilador!
 —Vagi en compte en costipar-se!